

KansalaisAreena ry

**Vapaaehtoistoiminnan laatu ja tukirakenne – asiantuntijaseminaari ja neuvottelupäivä
6.5.2010 Jyväskylä, Keski-Suomen museo**

Muistio iltapäivän neuvotteluista

1. Neuvottelu C = Centres

Puheenjohtaja Jatta toivotti osallistujat tervetulleiksi ja ohjeisti osallistujat yhteiseen työskentelyyn. Sihteerinä toimi Suvimaria Saarenpää Oulun VARES-keskuksesta. Pidettiin lyhyt esittäytymiskierros.

1.1 Vapaaehtoistoiminnan tukirakenne ja toimintamallien kehittämistarpeet Suomessa (Jatta Vikström, Kansalaisareena)

- Jatta esitteli Kansalaisareenan jo olemassa oleville keskuksille tekemän kyselyn tulokset
- Keskus voi olla myös fyysisen tilan lisäksi/sijasta myös virtuaalinen
- Voisiko tavoitteena olla, että Suomessa toimisi tulevaisuudessa jopa 20 tukikeskusta? Tämä vastaisi väkilukuun suhteutettuna samaa suhdelukua kuin Englannissa.
- Miten osallistujat näkevät valtakunnallisen tukirakenteen merkityksen suhteessa paikallisiin tukikeskuksiin?
- Tiedon kokoaminen ja jakelu yhteiseksi hyväksi on tärkeää!
- Vaikuttaminen myös ns. ylätasolla (on tapahduttava sekä alueella että päättäjätasolla)
- Mikä olisi resurssikeskusten määritelmä ja funktiot Suomessa?
- Tunnettavuus!
- Suppilointi – innovaatioiden/tarpeiden kartoitus ja kokoaminen!
- Materiaalituotannon kehittäminen!
- Painoarvo suurempi, kun edustetaan laajaa toimijaverkkoa
- Kansainvälisyys on tärkeä asia myös tutkimuksen kannalta + eu:n näkökulma
- Imagokysymykset
- Mikä olisi paikallisten tukikeskusten suhde kansainväliseen vapaaehtoistoiminnan yhteistyöhön?

1.2 Resurssikeskusta perustamaan omalle paikkakunnille ja kehittyvien keskusten yhteistyö eri paikkakuntien välillä (Rosita Juurinen, TARVE ry, Tampere)

- Kartoituksen pohjalta selvitys, jossa nousi yhteiseksi nimittäjäksi vapaaehtoistyö.
- Treelta RAY hakemus 2006 (ei rahoitusta)
- 2007 uusi hakemus (ei rahoitusta)
- Miksi näin kävi? Liian pienellä työryhmällä tehty taustaselvitys, järjestöjen sitoutuminen puutteellista ja työ jäi riittävässä laajuudessa tekemättä
- Tarvitaan riittävän laaja tuki hankehakemuksen taakse
- Kuka resurssoi taustatyön 3-6 kk, miten hallinnointi hoidetaan uskottavasti?
- Kaupungin/kunnan rooli ja sitoutuminen ja panos?
- Toimijoiden roolin määrittely (vrt. sisäiset ristiriidat/kilpailu)?
- Alustava suunnitelma toiminnasta hankerahoituksen päätyttyä
- Kenen vastuulla keskusten perustaminen on?

KansalaisAreena ry

1.3 Vapaaehtoistoiminnan resurssikeskusten laatuysteistyö? Suvimaria Saarenpää, Vares-keskus Oulu)

- Kehittäminen on prosessi, oikea-aikaisuus/keskinäisen kilpailun ja yhteistyön tasapainon löytäminen
- Keskuksen määrittely/merkitys/rooli
- Resurssikysymys RAY näkökulma määrittää sitoutumisen tasoa
- Johtamiseen liittyvä vertaistuki
- Realistiset odotukset
- Vaikuttamisen mahdollisuus
- Yhteisen työn löytäminen
- Alueelliset erityisyydet
- Tukikeskusten laatuysteistyöstä hyötyvät:
 - Vapaaehtoiset
 - Kansalaiset
 - Tuen/avun tarvitsijat
 - Kumppanit/Verkosto
 - tukikeskukset
 - Järjestöt
 - Yhdistykset
 - Rahoittaja
- Resurssikeskuksen määrittely?
- Resurssijako?
- Keskusten keskinäinen erikoistuminen eri osa-alueisiin => yhteinen hyöty
- Syksyllä 2010 Kansalaisareena yhteistyössä jo toimivien keskusten kanssa palaa aiheeseen tukikeskusten verkostoitumiseen laatuysteistyön merkeissä
- Kansalaisareena työskentelee sen eteen, että saataisiin verkkoon avoimeen käyttöön käytössä olevien ja /tai käyttökelpoisten laatuysteistyökalujen kehittämisareena ja pankki

1.4 ITE –menetelmä vapaaehtoistoiminnan laadunhallintaan (Riita Tolvanen, ITE-valmentaja)

- Tupu Holma kehittänyt (ks. tarkemmin seminaaridiat)

1.5 Yhteispalvelupisteet vapaaehtoistoiminnasta tiedottamiseen ja vapaaehtoisten tukemisen paikkoina? (Sirpa Sulku ja Anu Kari, STKL)

- Järvi-hankkeen arviointityökaluissa saattaisi hyvinkin olla jotain käyttökelpoista myös vapaaehtoistoiminnan laadunhallintaan. Uusi hankerahoitus mahdollistaisi myös tämän asian yhdessä pohtimista. Sulku ja Vikström palaavat asiaan.
- YPP:n kehittämisestä ks. tarkemmin seminaaridiat

KansalaisAreena ry

2. Neuvottelu A = Ammatti

Puheenjohtaja Tapio Myllymaa SAMK:sta ja sihteerinä Risto Burman Kansalaisareenasta. Käytännön kehittämishankeyhteistyötä vapaaehtoistoiminnan ammattilaisten kehittämiseksi?

2.1 Vapaaehtoistoiminnan ohjaajien ja koordinaattoreiden toimenkuvat? (Liisa Reinman, Näkövammaisten keskusliitto ry)

- Tyypillistä tälle ammattityölle: koordinaattoreista moni tekee työtään yksin, työtä tehdään usein yli sektorirajojen.
- Käytännössä työ on vaativaa ja edellyttää monipuolisia taitoja ja tietoja:
 - ihmissuhdetaitoja
 - kouluttajataitoja
 - verkostoja
 - johtamistaitoa
 - visionäärisyyttä
- Vapaaehtoisen välitys on luultua työläämpää, sillä välitysprosessissa on monta työvaihetta.
- Työvaiheista tärkein on vapaaehtoisen toiminnassa mukana pitäminen.
- VALIKKO-ryhmät ovat sosiaali- ja terveysalan vapaaehtoiskoordinaattoreiden ruohonjuuritason paikallinen verkosto, joita toimii jo useilla eri paikkakunnilla
- VALIKKO-ryhmien vahvuus on vapaaehtoisten liikkumisen hallinta. Tämän mahdollistaa yhteistyö ja kyky tarjota erilaisia vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia ja vaihtelua.

2.2 Työyhteisöjen vapaaehtoisohjelmat – TEKES-hanke 2010-2012? (Risto Burman, Kansalaisareena ry)

- Kansalaisareena valmistelee pilottihanketta, jossa tavoitteena on kokeilla ja luoda Suomeen malli työyhteisöjen vapaaehtoistoiminnasta ja toiminnan hyvistä käytännöistä.
- Hankkeessa tavoitteena on luoda Suomeen sektorirajat ylittäviä vapaaehtoistoiminnan muotoja.
- Työnantajan mahdollistama työntekijöiden vapaaehtoistoimintaa on muissa maissa nopeasti yleistynyt vapaaehtoistoiminnan muoto.
- Työntekijä tekee vapaaehtoistyötä järjestössä tai muussa yleishyödyllisessä yhteisössä
- Se voi
 - tapahtua työaikana
 - työajan ulkopuolella
 - liittyä omiin työtehtäviin ja ammatillisiin taitoihin
 - olla työtehtäviin liittymätöntä toimintaa
 - olla säännöllistä tai kertaluontoista
 - yksin tai tiimissä tehtävää.

2.3 Ammatilliset standardit vapaaehtoistoiminnan johtamiseen (Anne Babb, Rauman seudun katulähetys ry)

- Käynnistetty ruoka-aputoiminta yritys yhteistyössä. Yritysyhteistyön syntymisessä on tärkeää ollut käyttää oikeaa kieltä, liiketoiminnan käsitteitä.
- Vapaaehtoistoiminnan koulutuksessa voidaan erotella viisi eri tasoa, joissa jokaisessa on erilainen koulutustarve ja tarvitaan eri standardeja. Suurin haaste kohdistuu portaaseen ”koulutetut vapaaehtoiset”, koska ei ole riittävästi resursseja vastata koulutushaasteeseen.
- Britanniassa on standardit vapaaehtoistoimintaa toteuttaville järjestöille ja siten vapaaehtoistoiminnalle. Suomesta puuttuvat toiminnan standardit.

KansalaisAreena ry

- Standardien hyöty: On helpompaa toimia kun asiat (haasteet, ongelmat, ratkaisut) ovat ennakolta tiedossa. Esimies/ ohjaaja tietää mihin ja milloin puuttua tilanteeseen, vapaaehtoinen tietää mitä häneltä odotetaan. Ns. psykologinen sopimus tulee näkyväksi
- Suomen yhteiskunnassa ja hyvinvointivaltiossa muutos viim. 10-15 aikana, jolloin herätty myös vapaaehtoistoiminnan tarpeeseen ja hyötyihin.

2.4 Työryhmän keskustelua ja yhteenvetoa

Yhteistyöstä vapaaehtoisuuskentällä:

- Helpon yhteistyötä syntyy konkreettisen tekemisen ympärille. Urheilu- ja kulttuurijärjestöille syntyneet eniten yhteistyötä, ehkä vähemmän soster-puolelle.
- Tärkeä muoto ja esimerkki konkreettisesti yhteistyöstä on vapaaehtoistoiminnan yhteismarkkinointi.

Yhteenveto:

- Nähdään mahdollisuuksia ja tilaa lisätä yritysyhteistyötä vapaaehtoistoiminnassa.
- Valikko –mallisen yhteistyön lisääminen on tarpeellista. Keskusteltiin voisiko ehkä jopa nykyisiä Valikkojen kehittää paikallisiksi keskuksiksi.
- Standardien toteuttaminen myös Suomessa voisi olla hyödyllistä, koska se toisi toiminnalle raamit.
- Aloite: Neuvotteluryhmä A teki Kansalaisareenalle aloitteen, että Kansalaisareena aloittaisi suomalaisten vapaaehtoistoiminnan standardien luomisen. Näitä standardeja/ raameja tulee työstää järjestöjen toimesta ja vapaaehtoistoiminnan osajien näkökulmasta. Työssä tulee olla mukana toiminnan ammattilaisia eli koordinaattoreita.

3. Neuvottelu S = Strategia

Pj. Anitta Raitanen, siht. Outi Katajarinne. Tavoite: Käytännön kehittämishanke yhteistyötä uusien toimintamallien hyödyntämisestä vapaaehtoistoiminnan strategisessa suunnittelussa?

3.1 Esittäytyminen ja osanottajien tavoitteet

Osanottajien tavoitteet liittyivät vapaaehtoistoiminnan innovaatioihin, sosiaaliseen median mahdollisuuksiin ja strategiseen suunnitteluun.

3.2 Neuvotteluryhmän ohjelma

- Strateginen ketteryys ja sosiaalinen media osallistumisen välineenä (Karoliina Luoto, Sitra)
- Innokylä-hanke (Hanna Maidell ja Merja Lyytikäinen, Innokylä)
- Sosiaalinen media muuttaa järjestötoimintaa (Perttu Iso-Markku, maailma.net)

3.3 Mahdollisia pohdintakysymyksiä osanottajille

- Mitä hyötyä ja kenelle olisi vapaaehtoistoiminnan uusista sosiaalisessa mediassa toteutuvista innovaatioista?
- Mikä tällä hetkellä estää, heikentää tai haittaa sosiaalisen median käyttöä vapaaehtoistoiminnan strategisen kehittämisen välineenä?
- Mitkä kaikki tahot tarvitaan mukaan sosiaalisen median innovaatioiden hyödyntämiseen ja levittämiseen?

3.4 Strateginen ketteryys ja sosiaalinen media osallistumisen välineenä (Karoliina Luoto, Sitra)

- Strateginen herkkyyys: totuttu tekemään jotain ja yritetään kehittää sitä aina paremmaksi. Maailma muuttuu, mutta siihen ei reagoida. Johdon yhtenäisyys: kun muutos huomataan, miten toiminta saadaan organisaatioissa suunnattua uuteen suuntaan. Liikkuvat resurssit: maali löytyy, mutta kuinka resurssit saadaan palvelemaan sitä.
- Sosiaalinen media mahdollistaa maailman tarkkailun: mitä ihmiset ajattelevat. Sosiaalinen media on ketterä toimintaympäristö uuttaa suuntaa haettaessa ja taloudellinen.
- Esimerkinä palveluseteli-hanke: jos kuntalainen saisi setelin, mitä kuntalaiset toivoisivat. Perustettu face-book ryhmä (30400 jäsentä). Ryhmä toi painetta päätöksentekoon. Ihmisillä ajatuksia mihin käyttää palveluseteliä, mikä on oikea todellisuus palvelun käyttäjien näkökulmasta. Asiantuntijat joutuivat miettimään uusiksi omia lähtökohtiaan saadun palautteen perusteella.
- Suomen tietoyhteiskunta 2020 Liikenne- ja viestintäministeriö mikroblogipalvelu Kaiku.com ja Foresight. Millaisen tietoyhteiskunnan haluaisitte? Ihan eri näkökulmat kuin mitä asiantuntijat olivat ajatelleet. Sosiaalinen media ei ole automaatio saada mitään materiaalia. Vaatii samaa kuin muukin viestintä ”jalkatyötä”: vietävä sanaa verkostoissa eteenpäin. Hyvässä onnessa sana lähtee leviämään. Verkko on tuonut uusia vapaaehtoistoimijoita, kuten Porkkanamafia: kilpailu ravintoloille: ravintola saa vaikka 1000 asiakasta, jos laittaa tietyn summan ilmaston torjuntaan. Sosiaaliselle medialle luonteenomaista: parvimainen pyrähdys – ihmiset ovat hetken jonkin asian kimpussa.
- Esimerkkejä: TradeCamp’s blog, Qaiku (sosiaalisen media avulla toteutettu innovaatiojuna esimerkinä aktiivisesta kansalaisyhteiskunta toiminnasta, joka sai alkunsa sos. mediassa ja käytännössä kiinnostuneet ihmiset lähtivät junalla katsomaan Oululaisia innovaatioita).
- BarCamp: syntynyt halusta oppia ja jakaa tietoa: ihmiset kokoontuvat ”baariin” ja sinne voi tuoda itseä kiinnostavia aiheita käsiteltäväksi. Ja yhdessä samasta aiheesta kiinnostuneiden kanssa lähdetään työstämään asiaa.
- Aina ei tarvita edes fasilitaattoria, vaan työ voidaan organisoida lentävällä roolinjaolla.
- Asialista.fi: Kunnallisen päätöksenteon avaaminen ihmiseltä toiselle. Esim. kirjastojen lakkauttaminen, joku selvittää taustat, termit, joku enemmän tietävä korjaa. Kun on paljon osallistujia, kuntalaisille avautuu parempi mahdollisuus. Wikimäisyys: jokin oma pointti asiaan: esim. linkki. Voi jättää vain linkin ja tämä voi olla ainoa osallisuus.
- Ollaan siirtymässä organisaatioiden lähtökohdista kansalaisten oma-aloitteisen tekemisen pohjalle. Käytännössä nämä kulkevat rinnakkain.
- Anitta Raitanen jäsenteli yhteiskunnallista kehitystä professori Risto Harinsalon lanseeraamalla pyramidipiirroksella. Jos toimijoiksi määritellään parvimaisesti toimiva yhteisövoima, intressiryhmät, markkinat ja valtio, niin Suomessa pyramidin pohjana on valtio, kun pitäisi olla yhteisövoima. Tämän kuvion kääntäminen on yksi menossa olevista yhteiskunnallisista muutosvoimista, johon sosiaalinen media ja strateginen kehitys liittyvät.
- Vapaaehtoinen – menu – asiakas: täällä ohjaajia, jotka ohjaavat asiakkaan luo). Nyt tarvittaisi tämän lisäksi tukea vapaaehtoisen puolella, että hän voi osallistua nopealla tavalla lyhytaikaisesti. Tulevaisuudessa menu toimii helposti esimerkiksi helposti netin avulla.

Keskustelua

- Miten vapaaehtoistoiminta ja kansalaistoiminta eroavat toisistaan?
- Järjestöt käyttävät vähän keskustelupalstoja hyväkseen (sisäisiä ehkä enemmän)
- Miten sosiaalinen media voisi toimia vapaaehtoistoiminnan apuna
- Innokylä: käytännön ideoita, millaisia kehittämistarpeita vapaaehtoiminnan kentällä on, millaisia strategisia kumppanuuksia haetaan ja miten Innokylä-hanke voisi olla apuna?

KansalaisAreena ry

- Sosiaalisen median pelätään olevan vaikeasti hallittava
- Kulttuuriluotsi.nin.net (saa tarvittaessa tunnukset) voivat keskustella keskenään
- Munuais- ja maksaliitolla on uusi strategia, jossa vapaaehtoisuus selkeästi mukana.
- Tampereen Kaupunkilähetystöllä on jo aiempaa sosiaalisen media käyttöä: tekstariivisti ja chatti
- Nettiturvakotia ollaan kehittämässä. Mietitään mitä verkkoauttaminen voisi olla.
- Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistys: yhteiskunnan vanhusvastaisuuden murtaminen huolena
- Nopola News voittanut palkintoja, senioreiden itsensä tuottama materiaali

3.5 Innokylä (www.innokyla.fi) Hanna Maidell, Merja Lyytikäinen

- Innokylä jakoi oman paperin keskustelun virittämiseksi:
 1. Mikä mielestäsi on tärkein kehittämishaaste uudistettaessa sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmää
 2. Millaisia pulmia olet havainnut järjestöjen yhteistyörakenteissa?
 3. Millaisia odotuksia teillä on Innokylää kohtaan järjestötoimijan näkökulmasta?
- Kaikille avoin innovaatioyhteisö. Ei kilpailevaa kehittämistoimintaa, vaan resurssit tehokkaampaan käyttöön (ei päällekkäistä työtä).
- Lyytikäinen vie Innokylän kehittämistyössä järjestöjen näkökulmaa kuntien ja THL:n suuntaan. Vertaisuus, osallisuus, joita peräänkuulutetaan tulevissa terveystalvveluissa. Innokylä voisi tarjota järjestöille mahdollisuuksia mm. uusien verkostojen rakentamiseen ja hyvien käytäntöjen levittämiseen.
- Hankkeen tavoitteena: Virtuaalinen kylä: tapahtumat, foorumit, innomarkkinat, verkostomaisen työtavan aikaansaaminen, Inno-opisto, Innokas-muutosverostot: kuinka voidaan synnyttää kansalaisverkostoja.
- Innotorille: menetelmätietoa, tietoa olemassa olevista hankkeista: ”Pienten ja suurten innovaatioiden koti”. Miten Innokylä käyttää jo olemassa olevia sosiaalisen median välineitä. Aiemmat hankepankit Kuntaliitto, Stakes jne. tietopankit epäonnistuneet. Ray:n kanssa sovittu, että Innokylään yritetään saada ”hankepankki”.

Keskustelua

- Todettiin, että sosiaalinen media on täynnä ilmaisia työkaluja. Suomessa keskitytään tekemään alustoja, jotka jäävät keskeneräisiksi. Hyvien käytäntöjen levittäminen ja hankkeiden esittely ei toimi nyt käytännössä.
- Innokylän tekijät toivovat palautetta!
- Innokylän tekijät haastavat järjestöjen edustajat sosiaaliseen mediaan keskustelemaan tulevasta terveydenhuoltolaista, joka on menossa eduskuntaan. Keskustelun toivotaan herättävän poliitikot huomaamaan lain puutteita

3.6 Sosiaalinen media muuttaa järjestötoimintaa, Perttu Iso-Markku, maailma.net

Maailma.net

- Kehitysyhteistyötä liippaavien järjestöjen portaalityyppinen verkkojulkaisu
- Miten järjestötoiminta muuttuu sosiaalisen median aikakaudella: järjestöt etunenässä heidän alallaan (maineen hallinta, onko omassa hallussa, miten järjestöt ovat sopeutuneet?)
- Twitter: Pelastakaa lapset

KansalaisAreena ry

- Uusia kohderyhmiä viestinnälle ja kampanjoille, jos pitää löytää nuorempia ihmisiä iäkkään kaartin täydentäjiksi.
- Nyt sosiaalinen media tavoittaa voittopuolisesti alle 35v. akateemisesti koulutettuja kaupunkilaisia, jotka ovat jatkuvasti online. Enenevästi myös vanhemmat ikäluokat tulevat mukaan (halutaan vaikka pitää yhteyttä lapsenlapsiin maailmalla). Sosiaalisessa mediassa naiset (18 -26 -vuotiaat) ovat aktiivisemmin mukana.
- Sosiaalinen media on kustannustehokasta, mutta ei ilmaista. Se vaatii pitkäjänteistä työtä, johon vaaditaan aikaa ja henkilöitä (palkattuja tai vapaaehtoisia).
- Sosiaalinen media voi olla uusi vastine, kun perinteinen järjestötyö hiipuu
- Kevytaktiivisuus ja kevytaktivismi ovat tämän päivän sanoja. Hierarkiasta horisontaalisuuteen. Onko kevytaktivismi siirrettävissä ruohonjuuritasolle?
- Toiminnan kehittäminen vuorovaikutuksessa verkkoaktiivisten ihmisten kanssa
- Kampanjoiden tulokset helposti seurattavissa (viestinnän seuranta)
- Brändäys sosiaalisessa mediassa: näytetään, että ollaan mukana ajassa
- Sosiaalisessa mediassa rakennetaan identiteettiä
- Ruohonjuuritason kuhina: asioiden nostaminen mediaan
- SPR: Yksinäinen mummo -kampanja. Tuhannet liittyneet, nyt heidät pitäisi saada siirrettyä mukaan käytännön ystävöimintaan.
- Verkostojen virittäminen ja aktivoiminen vaatii suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteistä työtä. Ryhmää tulee aktivoida ja kannustaa pysymään mukaan.

Keskustelua

- Todettiin, että jos asia on hyvä, se leviää sosiaalisessa mediassa. Pidettiin tärkeänä, että esim. Innokylän hankkeita viedään sosiaalisen median areenoille laajaan keskusteluun ja tuodaan sieltä sitten taas linkittämällä takaisin Innokylän alustalle.
- Järjestöllä oltava sosiaalisen median strategia, miten järjestön työntekijät osallistuvat sosiaalisessa mediassa.
- Voisiko Innokylä ja Kansalaisareena järjestää sosiaalisen media koulutusta?
- Tiedettävä miten verkostoidutaan (käyttäytymissäännöt), mitä verkkoon kannattaa jakaa ja miten toimitaan. Suunnitelmallisuus ja mieluummin pientä kuin suurta, mainostoimistoa ei tarvita sosiaalista mediaa tekemään.

3.7 Toiveet jatkotoiminnalle

- Yhteisiä hankkeita, millä viedä eteenpäin vapaaehtoistoiminnan kentässä sosiaalisen median käyttöä. Kansalaisareena lupasi olla edistämässä. Todettiin sukupolvien välisenä kuiluna vielä tietotekninen osaaminen ja sosiaalisen media käyttö.

4. Neuvottelu K = Käytäntö

Puheenjohtaja Anne Laimio Versovasta ja sihteerinä Ulla Grönlund Kansalaisareenasta. Alustukset ja käytyä keskustelua:

4. 1 Vapaaehtoistoiminnan koulutus: Hanna Suvanto / Vares –hanke (vapaaehtoistoiminnan ja vertaistuen resurssikeskus) (Oulu)

- Itse osallistunut vapaaehtoistoiminnan peruskoulutukseen
- Vares –hanke toimii Oulun seutukunnassa, yhteistyökumppaneita laaja alueellinen verkosto
- Vares –keskus toimii ”yhteisöllisyyden ytimessä” periaatteella

KansalaisAreena ry

- Koulutusta myös opiskelijoille – VaLu eli vapaaehtoistoiminta lukioissa toiminta
- Rekrytointi ja koulutus nivoutuvat yhteen: koulutuksen aikana tiedotetaan mahdollisuuksista, joihin vapaaehtoiset voivat osallistua
- Vares –hanke järjestää yleisen peruskoulutuksen, verkoston kumppanit erityiset, omaan toimintaan liittyvät jatkokoulutukset
- Periaatteena: kaikilla on yhteinen ajatus siitä, mitä koulutuksen tulisi pitää sisällään – jokainen järjestää samanlaisia koulutuksia, joilla yhteiset tavoitteet – näin potentiaalinen vapaaehtoinen voi osallistua minkä tahansa organisaation peruskoulutukseen.
- Vares –keskus koordinoi koulutusprosessia
- Koulutusmateriaalia kehitetään jatkuvasti koulutusten jälkeen sekä jopa sen aikana
- Koulutuksissa kerätään osallistujilta yhteystiedot, ja heihin otetaan yhteyttä 1kk koulutuksen jälkeen ja kysytään, ovatko mukana toiminnassa. Jos ei, yritetään ohjata mukaan toimintaan.
- Vares –keskus tukee pienempiä yhdistyksiä myös vapaaehtoisten tukemisesta
- Työnohjaus / jaksaminen ja tuki – Laturi ryhmä alkaa syksyllä

4.2 Vapaaehtoisten työnohjaus / Anne Laimio, Versova (Jyväskylä)

- Erilaisilla järjestöillä erilaista osaamista ja resurssit: työnohjaus ja tuki vapaaehtoisille ovat erittäin kirjavia
- Erityisosaamista vaativissa tehtävissä myös työnohjauksella voi olla erityisvaativuuksia
- Vapaaehtoisten työnohjauksen erityispiirteitä: ks. diaesitys
- Vapaaehtoisten työnohjauksen merkityksiä: ks. diaesitys
- ”Ankaran kamppailun” vaiheessa työnohjaus on erityisen tärkeää
- Työnohjaus on tärkeää myös toiminnan organisaattorin oppimisen näkökulmasta: se voi olla yksi harvoja mahdollisuuksia saada yhteys vapaaehtoiseen ja saada selville, mitä hänelle kuuluu
- Työnohjauksen kautta saatava palaute on erityisen tärkeää toiminnan kehittämiseksi
- Pohdittavaa: kuka voi olla työnohjaaja, mistä resurssit, maantieteelliset haasteet, käsite herättää paljon pohdittavaa (erilaisia termejä otettu käyttöön), nouseeko rima?
- Erilaisia malleja: koko päivän kestäviä, yhdistettynä virkistykseen, puhelimesta anettava tuki (Puhumalla paras), eri järjestöjen toimijat antavat työnohjauksellista tukea toisilleen
- Työnohjaaja koulutus + ymmärrys vapaaehtoistoiminnasta ovat parhaat eväät työnohjaajalle.
- Työnohjauksellinen koulutus
- Työnohjaus ei ole varsinaista koulutusta, vaan mahdollisuus tuoda
- Työnohjaus on kehitetty 1800-luvun puolivälissä vapaaehtoisten ohjaukseen, seuraavaksi sen otti käyttöön srk ja opiskelijoiden koulutukseen, vasta 1970-luvulla otettiin ”ammattilliseen” käyttöön.

4.3 Riskien arviointi: Suvi-Tuuli Porkka

- EU direktiivissä puhuttiin ensimmäisen kerran riskien arvioinnista
- Suomessa toimintaa ohjaa vuoden 2003 työturvallisuuslaki.
- Lain mukaan kaikilla yhdistyksillä pitää olla tehtynä riskien arviointi. Kuinka monella on?
- Mielenterveysseura on tehnyt riskien arvioinnin tukihenkilöilleen
- Työnantajan täytyy selvittää työstä, työtilasta tai muista työolosuhteista johtuvat riskit
- Mielenterveysseura ei ottanut pois mitään jo annetuista direktiiveistä, mutta lisäsi eri kohtia, jotka sopivat paremmin omaan toimintaan
- Keskustoimisto edellytti kaikkia jäsenjärjestöjä tekemään riskien arvioinnin (kaksi vuotta aikaa), sekä antoi kaikille jäsenjärjestöille ohjeet (käsikirja) kuinka se tehdään.

KansalaisAreena ry

- Tärkeää riskien arvioinnissa on prosessi ja yhteiset keskustelut
- Systemaattinen läpivieminen tärkeää
- Vapaaehtoisten koulutuksessa voi mainita riskien arvioinnista hieman – asenne kasvatuksen näkökulmasta.
- STKL –koulutusaineistossa kerrotaan vakuutuksista – ne ovat osa riskien hallintaa ja tulisi olla voimassa.
- Kun riskit on arvioitu (tunnistaminen), ne yritetään korjata ja poistaa – kaikkea ei voi poistaa (esim. ihmissuhdetyön rasittavuus)

4.4 Työyhteisöjen vapaaehtoisohjelmat: Tuula Angervuo

- Työyhteisöjen vapaaehtoisohjelmat ovat tapa toteuttaa hyvää yrityskansalaisuutta ja sosiaalista vastuuta
- Sosialiseen vastuuseen liittyvät toiminnot eivät ole tällä hetkellä yhtä pinnalla kuin esim. ympäristöön liittyvät vastuulliset toiminnot
- Suurilla yrityksillä näyttää olevan yhteistyötä enemmän suurten järjestöjen kanssa – miksi? Eikö pienillä ole resursseja / kiinnostusta jne. esittää yhteistyötä firmoille.
- Esimerkkejä: Deloitte, Accenture, Leiras, Nokia (Helping hands –ohjelma)

Kysymyksiä osallistujille

- Haluammeko tehdä yritysten kanssa yhteistyötä?
- Mihin nämä vapaaehtoiset voivat tulla tekemään vapaaehtoistoimintaa?

4.5 Mitä konkreettista me haluaisimme tehdä alustuksiin liittyen / ideoita yhteistyölle?

- Paikallisverkoston koulutusyhteistyö kiinnostaa
 - Jyväskylässä voitaisiin alkaa suunnitella koulutukseen liittyvää yhteistyötä Oulun mallin avustuksella
- Valikko –ryhmät voisivat lähteä kehittämään alueellisia koulutusverkostoja
- Syrjähyppyviikko – järjestöstä toiseen voitaisiin käydä vierailmassa toisten vapaaehtoistoiminnoissa ja katsomassa, millaista toiminta on, ja miten siitä voidaan oppia. Tarvitaan: yksi taho, joka kutsuu alueen muut toimijat ensimmäiseen suunnittelupalaveriin keskustelemaan, millainen syrjähyppyviikko voisi olla. Löytyykö ensimmäistä kokoonkutsujaa?
- Yritysten vapaaehtoistoiminnan ohjelmista: pienet järjestöt voisivat kokoontua yhteen, koota yhteen mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnasta, ja lähestyä sillä paketilla alueen yrityksiä – näin saataisiin kaikille näkyvyyttä, sekä yhdistyksille ja yrityksille! → Tarvitaan aktiivisia toimijoita verkostossa eri alueilla, jotka kutsuvat muut ensimmäiseen palaveriin suunnittelemaan yhdessä järjestettyä yritys-yhteistyötä. Löytyykö aktiivisia?
- Seuraavalla kerralla seminaarissa kaikilla pitäisi olla mahdollisuus pitää kahden minuutin puhe valitsemastaan aiheesta.
- Kaivataan tietoa kansalliselta koordinaattorilta vapaaehtoistoiminnan kentälle siitä, mitä 2011 teemavuonna tehdään, kuka tekee, mihin saa tukea, koordinaattorin rooli jne.
- Vapaaehtoisten työnohjaus
 - Aiheeseen liittyviä materiaaleja voi lisätä hyvät käytännöt pankkiin, jota kehittää Espoon vapaaehtoisverkosto. Materiaalit tulevat kaikkien käyttöön.
 - Aiheesta kiinnostuneita teemaverkosto – kuka lähtisi vetämään?
- Vertaistukeen liittyen
 - Vertaisarvioinnin kehittäminen käyntiin
 - Vertaistuki kannattaa –opus on imuroitavissa netissä.